
Reactie Theo Olsthoorn

Ik ben heel blij met de uitgebreide reactie van Dick van Doorn op mijn stukje in de vorige Stromingen. Ik trek het stuk inhoudelijk terug, omdat ik niet heb gezien dat de uitgebreide informatie wel degelijk aanwezig is in REGIS, zoals Dick uitlegt. Ik ben blij met het stuk omdat Dick ons nu duidelijk laat zien wat je in REGIS kunt vinden en hoe je dat doet. Ik vind natuurlijk ook dat de studenten dat moeten weten en niet alleen zij. We hebben immers allen het grootste belang bij een goed DINO en een goed REGIS. Ik was me er eerlijk gezegd niet bewust van dat de geologische onderbouwing van een deel van de oude grondwaterkaarten tekort schiet, dat is goed om te weten.

Neemt niet weg dat ik ook bijval heb gekregen. Zo maakt een collega uit België zich zorgen dat steeds minder hydrologen zich nog afvragen wat er achter al die digitale informatie zit. Dit is wellicht de kern van het probleem, maar kan geen reden zijn om maar geen digitale informatie beschikbaar te stellen. Veeleer is het een reden voor het zeer laagdrempelig bijleveren van de benodigde achtergrond en betekenis van de verschaafte informatie en legenda-eenheden.

Een andere hydroloog, ditmaal uit Nederland, mailde me dat voor belangrijke bemalingen natuurlijk een pompproef moet worden gehouden, maar dat aannemers nogal eens blindvaren op de kosten. Hierdoor kunnen ongelukken ontstaan als bureau's voor te weinig geld een bemalingsadvies maken, waarbij niet goed naar de gegevens is gekeken. Zelfs zo, meldde een collega uit het zuidwesten van het land, dat er veelal binnen de te krappe budgetten niet eens tijd is om beschikbare boringen en sonderingen met de informatie in REGIS te vergelijken en dat REGIS als enig uitgangspunt wordt genomen, met alle risico's van dien. Dit is juist waarvoor Dick van Doorn nadrukkelijk waarschuwt: REGIS is en blijft regionaal. Daar zijn we het van harte mee eens.

Een collega uit Amsterdam legt een relatie naar de verzakkingen bij de Noord-Zuidlijn, waar ik het fijne niet van weet. Ook daar weegt lokale informatie natuurlijk zwaarder dan regionale kennis. Hij heeft net als anderen grote behoefte aan de oude papieren grondwaterkaarten, maar kan ze niet meer bemachtigen. Hij stelt net als een collega uit het midden van het land voor om aan elk NHV lid bijvoorbeeld 10 euro te vragen om ze alsnog te scannen.

Echter, nu we van Dick weten dat voor een deel van de oude kaarten nauwelijks geologisch veldwerk is gedaan, zou ik dat voor die kaarten niet meer aanbevelen. Eerder moeten we bij TNO pleiten voor papieren kaarten op A0-formaat, met alle sterke punten van de oude kaarten, maar wel gebaseerd op de huidige REGIS. De kaarten zijn dan bij voorkeur te verkrijgen als (messcherpe) pdf of ander algemeen toegankelijk bestandsformaat en te downloaden van de website van DINO, die met een zekere regelmaat wordt bijgewerkt. Ik ben wel bang dat er aan de nu beschikbare presentatiesoftware nog wel het een en ander moet worden gesleuteld voordat de overzichtelijkheid van de

oude kaarten en profielen wordt gehaald. De huidige downloadmogelijkheid is in elk geval een enorme en goede stap naar algemene toegankelijkheid van de geoinformatie. Anderzijds leverde de download alleen al voor kaartblad 25D ruim 212 MB op met 27000 bestanden en 5000 mappen in ARCGIS-formaat. Dit is, althans voor mij, wel wat veel van het goede, nog los van de vraag hoe wenselijk het is om de bestanden te leveren in het afgeschermd bestandsformaat van een specifieke, dure GIS-fabrikant.

Ik en veel hydrologen met mij houden een zwak voor de prachtige profielen in de oude, zo overzichtelijke papieren grondwaterkaarten. Daar staan niet alleen de lagen helder op, maar ook de boringen waarop zij zijn gebaseerd, inclusief boorlogs. Bovendien is aangegeven waar lagen en verbreidingen onzeker zijn. Op de profielen had je de informatie in een oogopslag helder bij elkaar. Dat laatste blijft vooralsnog moeizaam bij REGIS. Nu REGIS door de voortdurende inspanningen van TNO dus inhoudelijk een stuk beter is dan de oude grondwaterkaarten, hoop ik dat we voornamelijk wat betreft de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid de komende jaren een aantal grote stappen voorwaarts gaan zetten.

Ik denk vooral aan de nu nog lastige interpretatie van de digitale profielen met hundertallen nauwelijks leesbare en cryptische legenda-eenheden. Hoe graag zou je met de rechtermuisklik op de legenda en in een laag onmiddellijk de bijbehorende, en kenmerkend vaak versmadelde, betekenis en achtergrondinformatie te zien krijgen. Iets wat we tegenwoordig van bijna elk PC-programma gewend zijn. Dit zou het analyseren tot een plezier maken en onze kennis belangrijk vergroten. Het gebruik zal daardoor naar verwachting ook beter verantwoord worden.

Een andere hartenwens is de projectie van boringen en boorlogs op de getoonde profielen, en de echte coördinaten op de uiteinden en alle knikpunten daarvan, plus de mogelijkheid tot exporteren op de gewenste schaal. Een andere hartenwens is verbinding met Google Earth en Google Maps, met een omrekening van de coördinaten van ons Rijksdriehoekstelsel naar het N-E stelsel dat Google gebruikt.

Kortom, de inhoud van REGIS is belangrijk verbeterd ten opzichte van de oude kaarten, nu nog de gebruiksvriendelijkheid. Met een paar grote stappen komen we een heel stuk verder, ook inhoudelijk. In feite komen we daarmee in de buurt van de overzichtelijkheid van de oude grondwaterkaarten, maar dan met een verbeterde inhoud.

Dick heeft gevraagd of we als hydrologen van Waternet in de begeleidingscommissie willen plaatsnemen. Aan deze oproep willen we zeker gehoor geven. Het belang van een gebruiksvriendelijke ontsluiting van de informatie over de ondergrond, kan wat ons betreft slechts heel lastig worden overschat.

Theo Olsthoorn, met dank aan allen die mij een mail met hun bevindingen hebben gestuurd en aan Frank Smits voor het kritisch doorlezen van het manuscript.